

Irena Rudziewicz

"Studia Wschodniosłowiańskie", T. 3, Białystok 2003 : [recenzja]

Acta Polono-Ruthenica 9, 299-301

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nych stosunków polsko-ukraińskich. Zdecydowanie przełamuje, a nawet rozbija pewne stereotypy i mity na ten temat, a o to przecież chodzi. Żyjemy w zjednoczonej Europie i powinniśmy dążyć do wzajemnego zrozumienia, poszanowania własnych kultur, wyjaśnienia raz na zawsze bolesnych czasem faktów, które zaistniały w naszych sąsiedzkich stosunkach. Jak się wydaje, taki cel przyświecał wydaniu tej pracy. Szkoda tylko, że redaktor R. Traba zapomniał o ukraińcach UWM. Na pewno i oni mieliby tu wiele do powiedzenia.

Paweł Pietnoczka (Olsztyn)

„Studia Wschodniosłowiańskie”, t. 3, Uniwersytet w Białymstoku. Wydział Filologiczny. Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej, Białystok 2003, ss. 254.

W Wydawnictwie Uniwersytetu w Białymstoku ukazał się kolejny, trzeci tom „Studiów Wschodniosłowiańskich” zawierający pięć działów: Literaturoznawstwo, Językoznawstwo, Debiuty Naukowe, Recenzje i Sprawozdania. Wśród dziewięciu tekstów literaturoznawczych cztery zostały napisane w języku białoruskim, cztery – w rosyjskim i jeden w języku polskim. Autorzy białoruscy przedstawili swoje badania nad współczesnym białoruskim procesem literackim (Зоя Мельнікова, s. 71–44) i rozwojem białoruskiej prozy historycznej (Вольга Шынкарэнка, s. 71–85), a także przeprowadzili analizę obrazów i typów literackich w spuściznie poetyckiej Janka Kupały (Алесь Макарэвіч, s. 7–24) i porównawcze badania nad poetyką *Słowa o pułku Igora* w kontekście twórczości Macieja Siedniowa (Людміла Зарэмба, s. 87–101).

Weronika Biegluk swój tekst poświęciła specyfice bohatera utworu Wieniedikta Jerofiejewa *Moskwa – Pietuszki* (s. 103–111), zwracając szczególną uwagę na tragizm i paradoks istnienia tego bohatera, wynikający – jak nie bez racji stwierdza Autorka – „z braku wewnętrznej zgodności między celem, który chce się osiągnąć, a koniecznym sposobem jego realizacji” (s. 111).

Инна Слемнева (s. 45–62) na przykładach utworów wielu poetów zarówno współczesnych (O. Mandelsztam, M. Cwietajewa, N. Zabołocki, A. Wozniesiński, W. Wysocki i inni), jak i XIX w. (A. Puszkina, J. Goethe) prześledziła rolę i różnorodne funkcje słów oznaczających barwy i kolory. Do najważniejszych z nich zaliczyła funkcję opisową (epitety), metaforyczną (metafory) i symboliczną (symbole), ilustrując je wieloma przykładami z wybranych poetyckich tekstów.

Людмила Мощенская (s. 63–70) zbadała semantykę i konstrukcję rosyjskiej bajki *Курочка ряба*, dochodząc do wniosku, że w tym utworze „в гармоническое целое сливаются смысл, структура, изобразительно-выразительные средства”, dając podstawy do dalszego rozwoju „семантической структуры русской городской песни и тонической системы стихосложения” (s. 69–70).

Ольга Качеревская (s. 113–126) przeanalizowała powieść Сегрея Довлатова *Зона* z punktu widzenia jej powiązań z tekstami innych utworów literatury rosyjskiej i światowej, m.in. A. Puszkina i E. Hemingwaya. „Чужие голоса – uważa Autorka – органично сплетаясь с авторским словом, вводятся в текст *Зоны* как сюжетно- и смыслообразующий элемент” (s. 113), stając się niezbędnym elementem i odgrywając znaczącą rolę.

Ирина Федорчук (s. 127–141) zajęła się stosunkiem rosyjskich pisarzy i poetów do Italii, a szczególnie do Wenecji w przeciągu wieków, zaczynając od XVIII do współczesności. W centrum uwagi Autorki znalazły się wiersze E. Boratyńskiego, J. Brodskiego, N. Gumilowa, J. Kozłowa, M. Lermontowa, B. Pasternaka, A. Puszkina i twórczość J. Bunina, N. Gogoła, I. Turgieniewa i in.

Wśród artykułów językoznawczych jeden został napisany w języku białoruskim (Мікалай Гарбачык, s. 177–182) i jeden w języku rosyjskim (Роберт Шимуля, s. 191–199) poświęcony problemom wyszukiwania i poprawiania błędów przy tłumaczeniach komputerowych. Pozostałe (6) są w języku polskim i dotyczą różnorodnych zagadnień językoznawczych. Poruszone zostały w nich problemy języka reklam we współczesnej Rosji (Zofia Abramowicz, s. 143–150); nazewnictwa wschodniosłowiańskiego związanego z Wigilią i świętami Bożego Narodzenia na podstawie badań przeprowadzonych w wybranych 53 miejscowościach (Nina Androsiuk, s. 151–165); wyrazów służących do określania kobiet w XVIII w. na terenie południowej Białostoczczyzny na podstawie metryk i akt urodzin, chrztów, ślubów, zgonów z różnych miejscowości (Elżbieta Bogdanowicz, s. 167–175).

Badania nad połączeniami skrótów wyrazów w nazwy wielowyrazowe we współczesnym języku rosyjskim przedstawiła Anna Rygorowicz (s. 183–190), wskazując na ich rozwój, wzrost wpływów i adaptacji w języku ogólnym, a analizę celownika rosyjskiego w konstrukcjach z przyimkiem „no” przeprowadziła Beata Rycielska (s. 201–215), dowodząc jak bardzo są one złożone.

W Debiutach Naukowych Beata Radziwanowicz (s. 217–229) przeanalizowała występujące w *Kronice Bychowca* imiona chrześcijańskie z punktu widzenia ich źródła, fonetyki, morfologii i słowotwórstwa, a Agnieszka Edyta Czaplicka (s. 231–237) przeprowadziła analizę porównawczą języka reklam telewizyjnych na przykładach współczesnego nazewnictwa polskiego i rosyjskiego.

W Recenzjach zostały opublikowane teksty Галіны Тварановіч (s. 239–245), Walentyny Mieszkowskiej (s. 245–247), Beaty Edyty Padeszwik (s. 247–249) i Kazimierza Słomińskiego (s. 250–251), omawiające książki, podręczniki, prace językoznawcze i historie literatur. Alina Filinowicz (s. 253–254) przedstawiła sprawozdanie z X Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Droga ku wzajemności”, która odbyła się w Grodnie 24–25 października 2002 r.

Jak się wydaje, omawiana pozycja przedstawia różnorodny, interesujący i rozległy materiał ujęty w zwartą całość w poszczególnych działach. Niewątpliwie stanowi ważny wkład do wspólnych badań i spełnia rozmaite zadania, pomagając w pracy zarówno studentom, pracownikom akademickim, nauczycielom, jak i badaczom literatury i języka.

Irena Rudziewicz (Olsztyn)